

Mízní soustava (MS)

zahrnuje: mízní vlásečnice, mízní cévy, mízní uzliny a mízní orgány - slezinu a brzlík

funkce: a) vstřebává přebytek tkáňového moku
b) přepravuje tuky z potravy
c) zajišťuje obranu těla proti infekci

imunita: schopnost organismu odolávat napadení cizorodými látkami

infekční nemoci: jsou přenosné na člověka z jiného organismu
- mohou je vyvolat **viry, bakterie, kvasinky** nebo **plísně**
- organismus se brání infekci, která vnikla do těla,
fagocytázou nebo **tvorbou protilátek**

Mízní (lymfatická) soustava

inkubační doba: doba od proniknutí infekce do těla až po její první příznaky nemoci

- je u různých chorob různě dlouhá
(chřipka - jeden den, AIDS - až několik let)

- pomocí bílých krvinek (lymfocytů) přítomných v míze MS ničí choroboplodné zárodky
- doplňuje soustavu krevních cév

Stavba MS

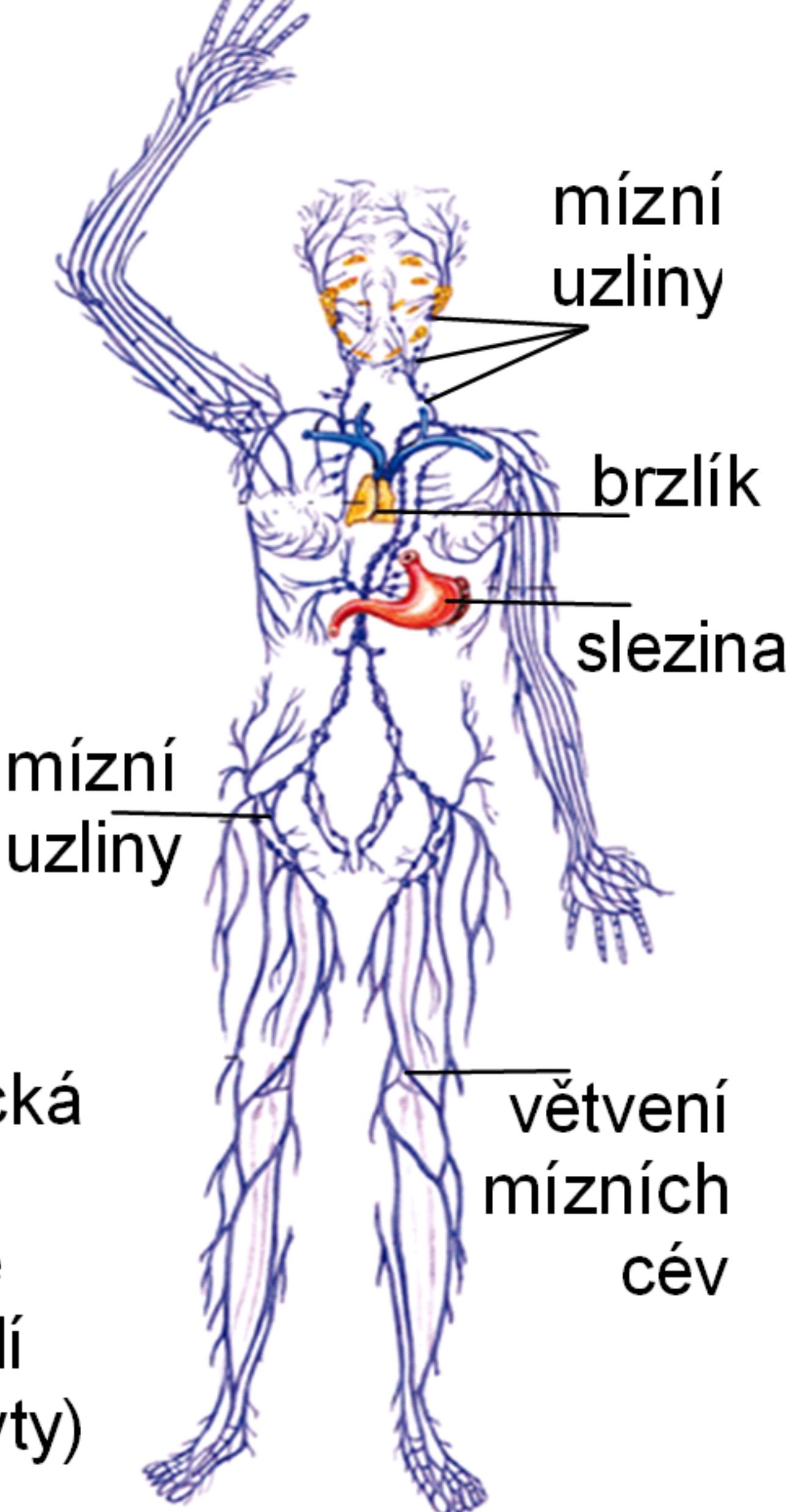
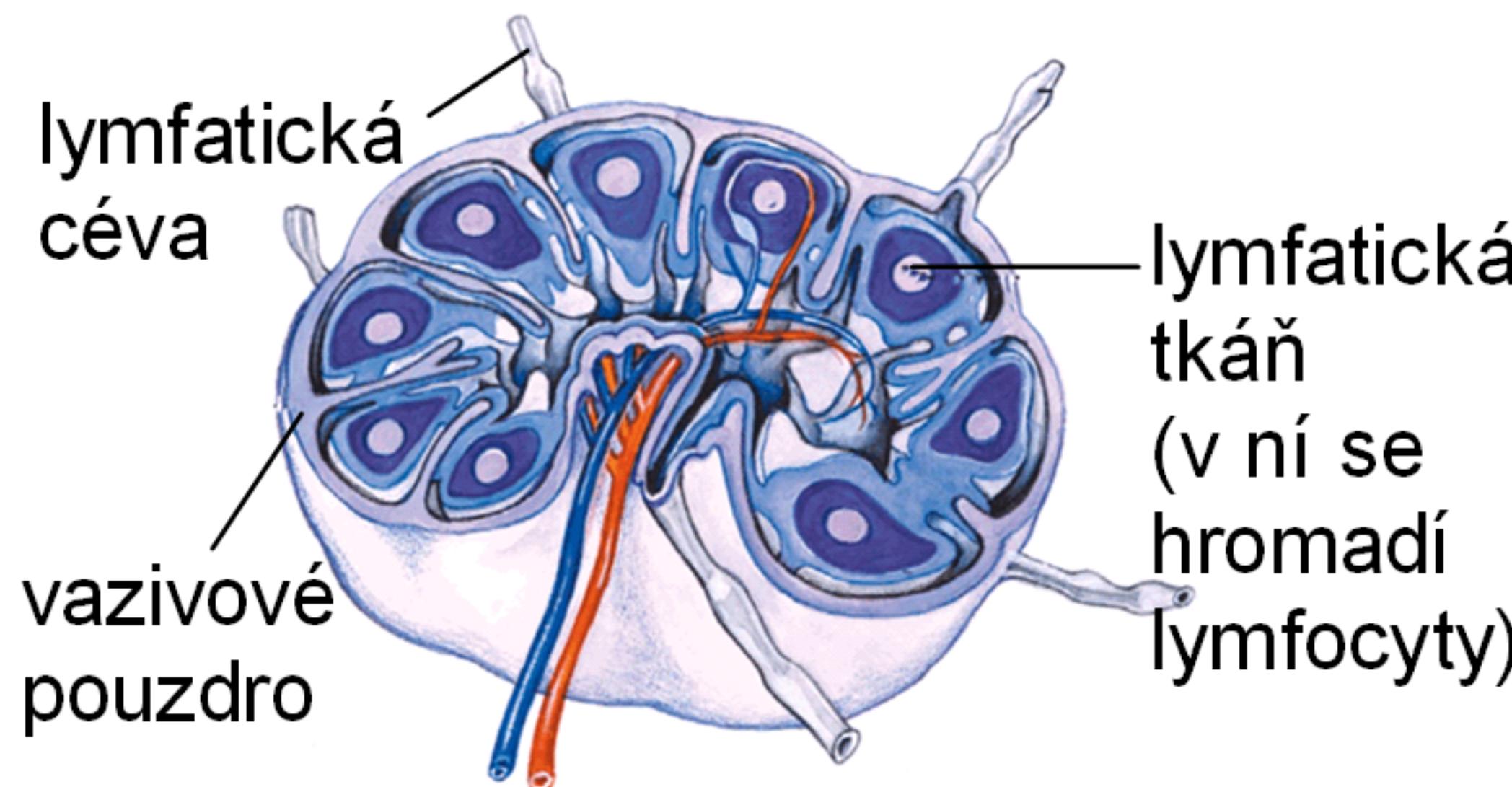
mízní vlásečnice - začínají slepě mezi tkáňovými buňkami

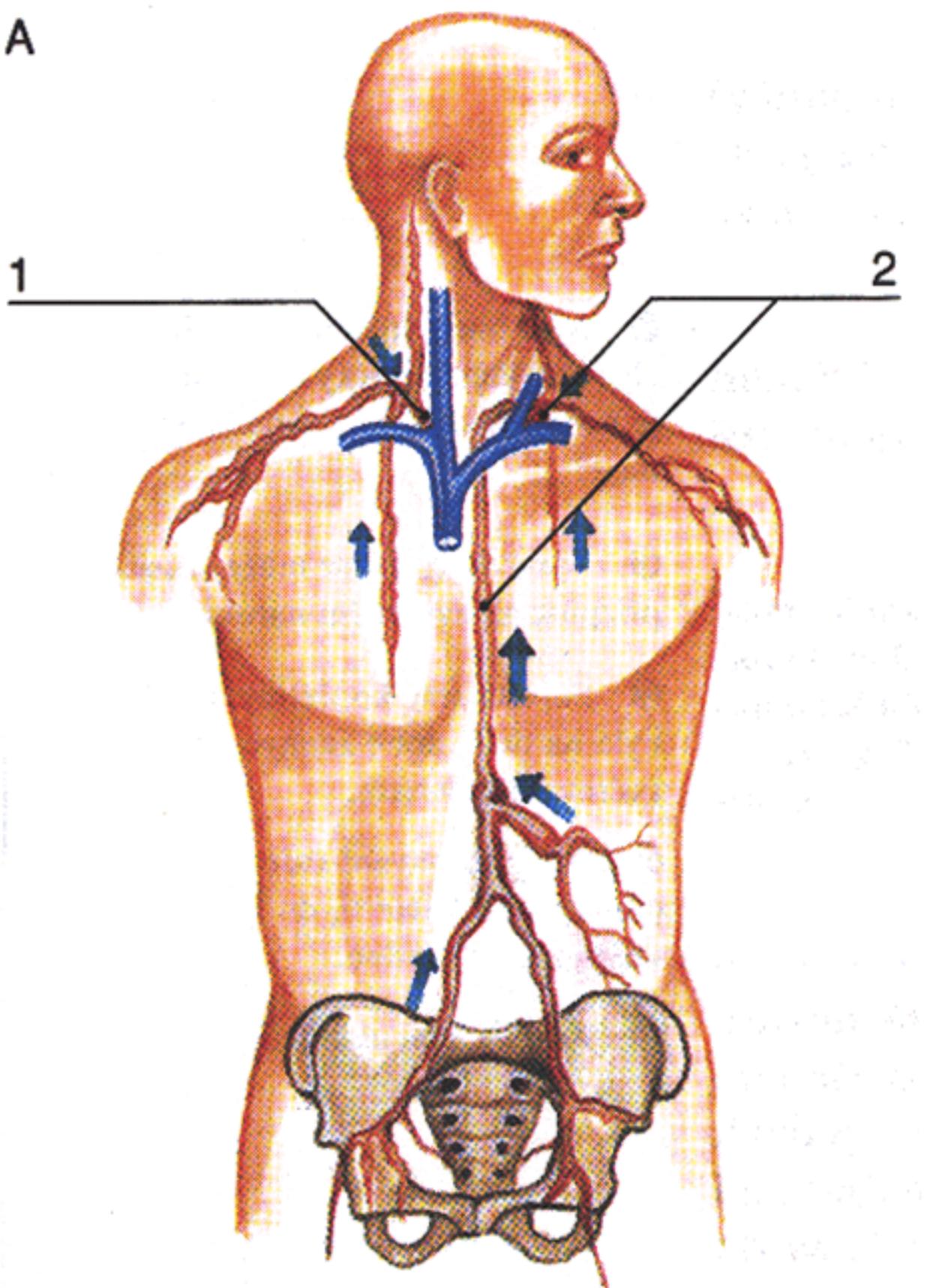
- mají stěny propustné pro všechny látky
- spojují se v mízní cévy
- v jejich průběhu se nacházejí mízní uzliny

Stavba MS

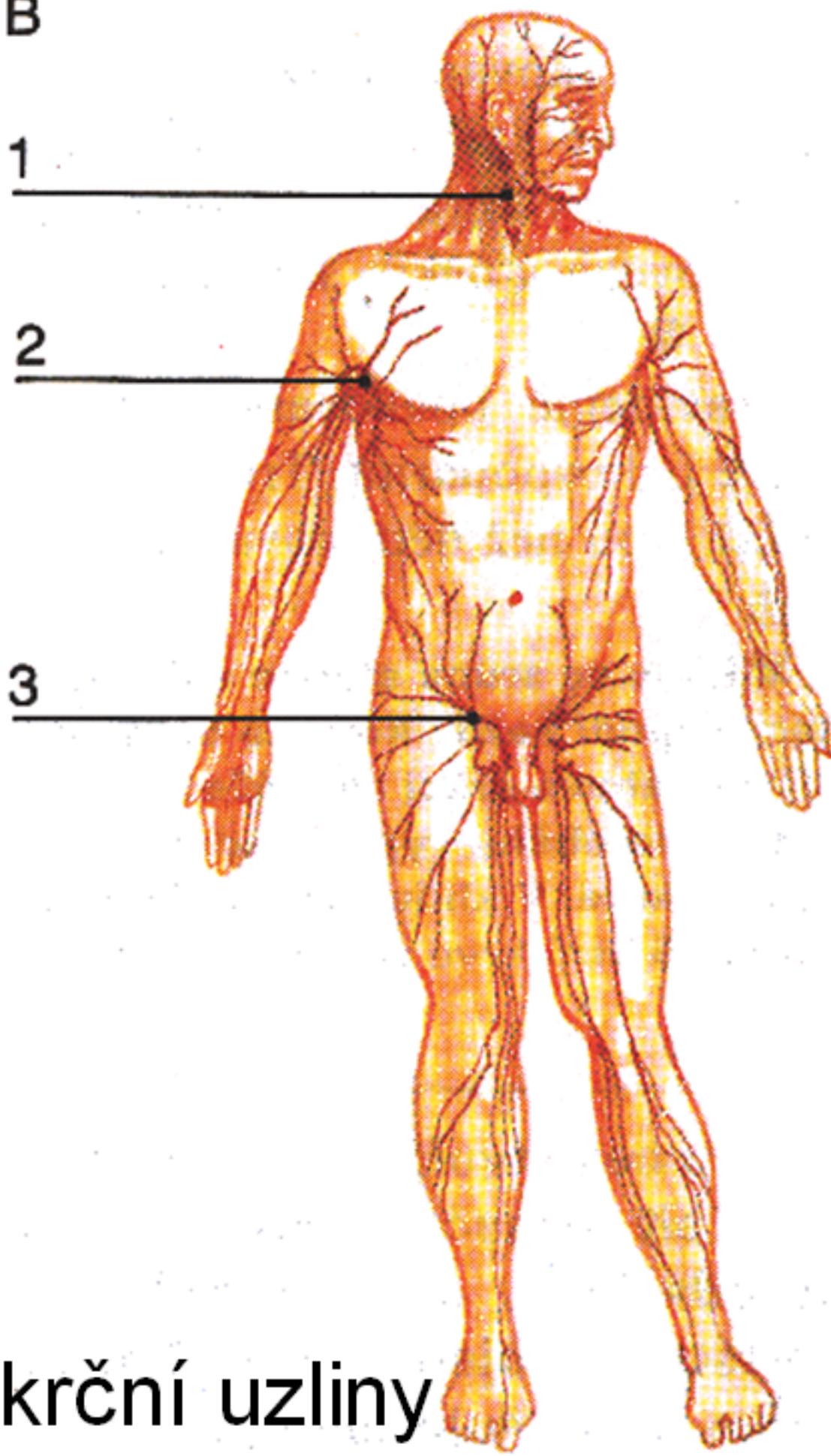
mízní uzliny

- jsou to drobné bělavé uzlíky především na krku, v podpaží a v tříslech
- zde se míza filtruje a zároveň zde vznikají bílé krvinky, které vytvářejí protilátky
- pokud je v těle přítomna infekce, uzliny se zvětšují

A

1., 2. hlavní mízní
cévy vyústující
do žil

B

1. krční uzliny
2. podpažní uzliny
3. tříselné uzliny

Mízní orgány - slezina

funkce:

- zásobárna červených krvinek
- zánik červených krvinek
- zdroj části bílých krvinek
- tvorba protilátek

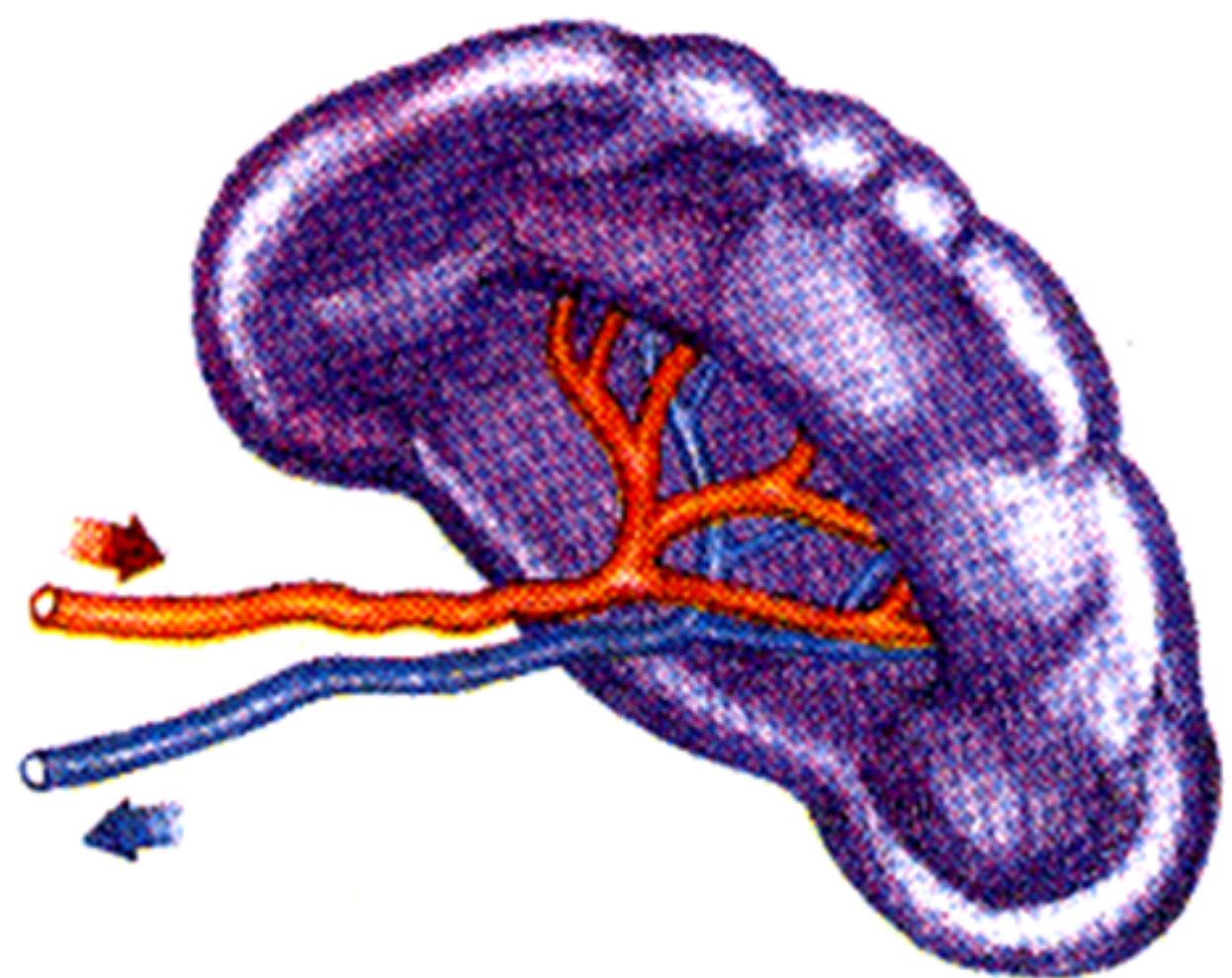
A zevní tvar sleziny

B poloha sleziny

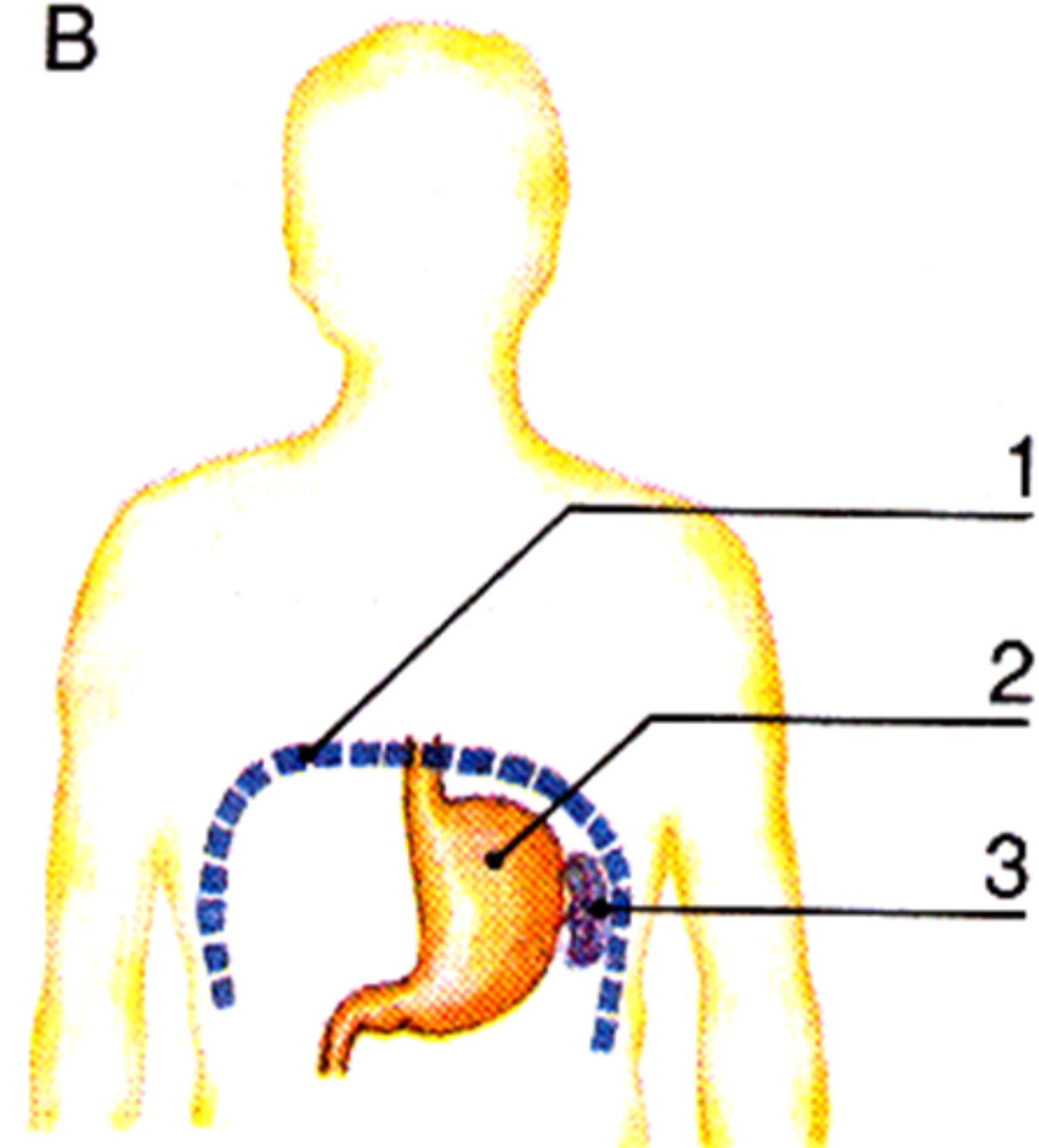
v břišní dutině:

1. bránice
2. žaludek
3. slezina

A

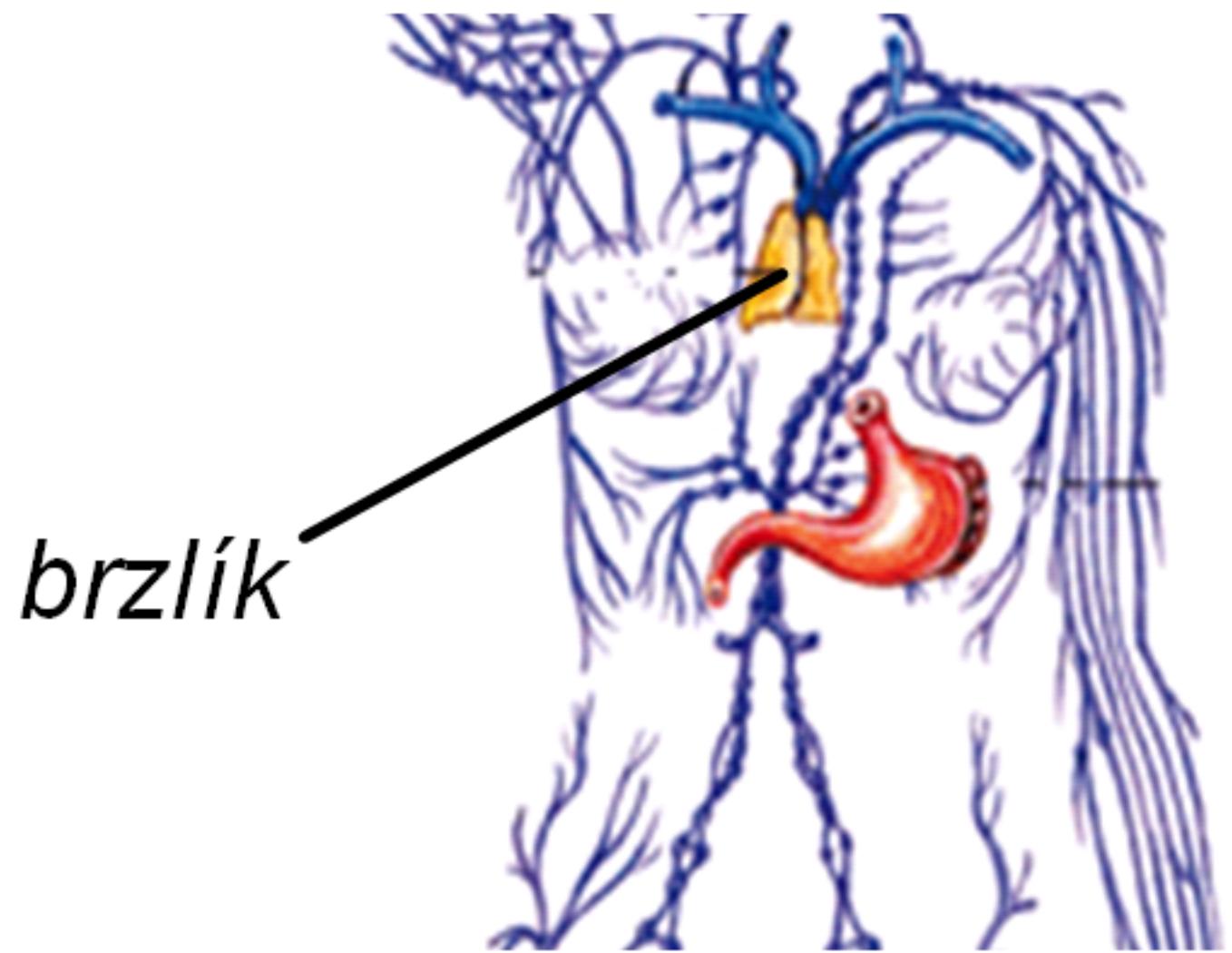
B

Mízní orgány - brzlík

funkce:

- zdroj části bílých krvinek schopných odlišit buňky vlastního organismu od cizích
- tvorba hormonů

Zvětšené mízní uzliny na krku

Podmínky vzniku nakažlivé choroby

zdroj nákazy

- nemocný člověk
- bacilonosič
- nemocný živočich

přenos

přímý

- poraněním kůže
- podáním ruky
- polibkem
- kapénkovou infekcí
- pohlavním stykem

nepřímý

- hmyzem
- hladavci
- předměty denní potřeby
- potravou
- vodou

vnímavost

- závisí na odolnosti imunita se zvyšuje:
- a) aktivní imunizací**
(očkováním) - do těla se vpraví oslabený nebo usmrcený mikroorganismus, který podnítí tvorbu protilátek - imunita je dlouhodobá
- b) pasivní imunizací**
- do těla se vstříkuje sérum s protilátkami z očkovaného zvířete
- imunita je krátkodobá

Společenská ochrana a prevence

- včasný záchyt nemoci
- karanténa: izolace osoby, u níž je podezření z onemocnění nakažlivou chorobou
- zachování hygienických pravidel
- správná životospráva
- otužování

Ničení choroboplodných zárodků a přenášečů dezinfekce

- a) mechanická (úklid, mytí)
- b) fyzikální (horkým vzduchem, párou, ozářením)
- c) chemická (chlórem, peroxidem vodíku, famoseptem apod.)

dezinsekce

- hubení hmyzu

deratizace

- hubení potkanů a krys

Možné způsoby léčení nakažlivých chorob

- léky ze skupiny antibiotik, sulfonamidů aj.
- imunizace

Základní hygiena oběhové soustavy

Častá onemocnění srdce a cév

- nedostatečné prokrvení srdečního svalu
- srdeční mrtvice (infarkt)
- prasknutí nebo ucpaní mozkových cév (mozková mrtvice)
- vysoký krevní tlak
- ztráta pružnosti tepen a jejich zužování
- rozšíření žil a srážení krve v nich při městnání krve

Některé příčiny těchto onemocnění

- přejídání tučnými, sladkými a přesolenými pokrmy, otylost
- nedostatek tělesného pohybu
- kouření a pití alkoholu
- duševní přepětí (stres), spěch, netrpělivost, neschopnost odpočívat

Napadení organismu

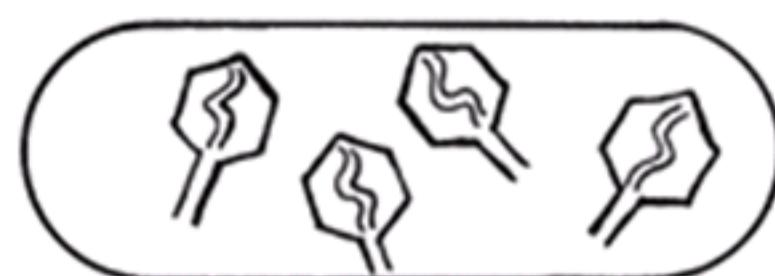
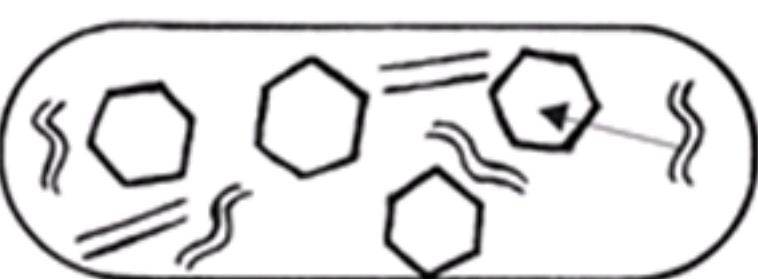
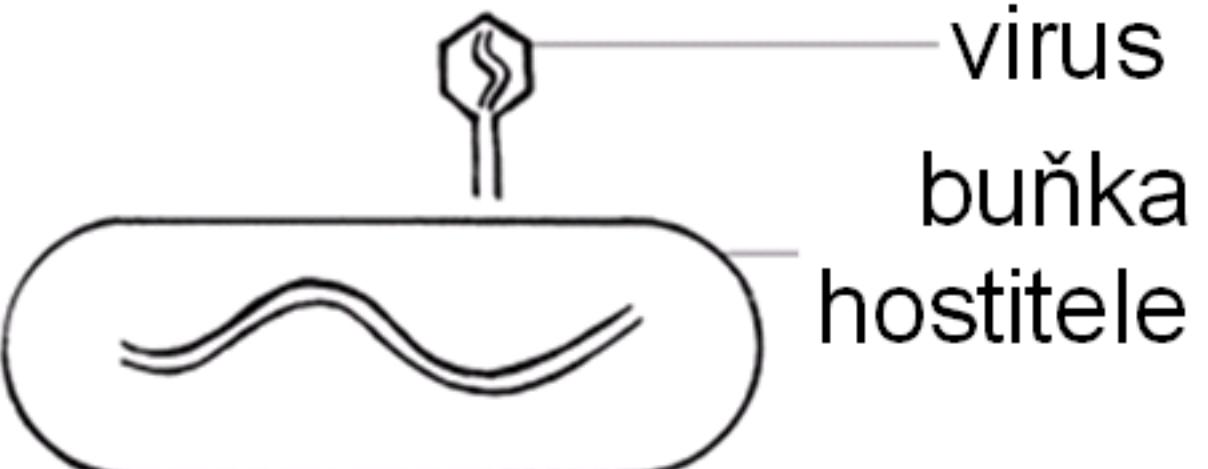
antigen - infekce, které se podařilo proniknout do organismu přes přirozenou bariéru a která se šíří krevními a mízními cévami

mízní uzliny aktivují tvorbu bílých krvinek, dojde ke zduření uzlin

lymfocyty začnou tvořit **protilátky** proti přítomným antigenům

Napadení organismu

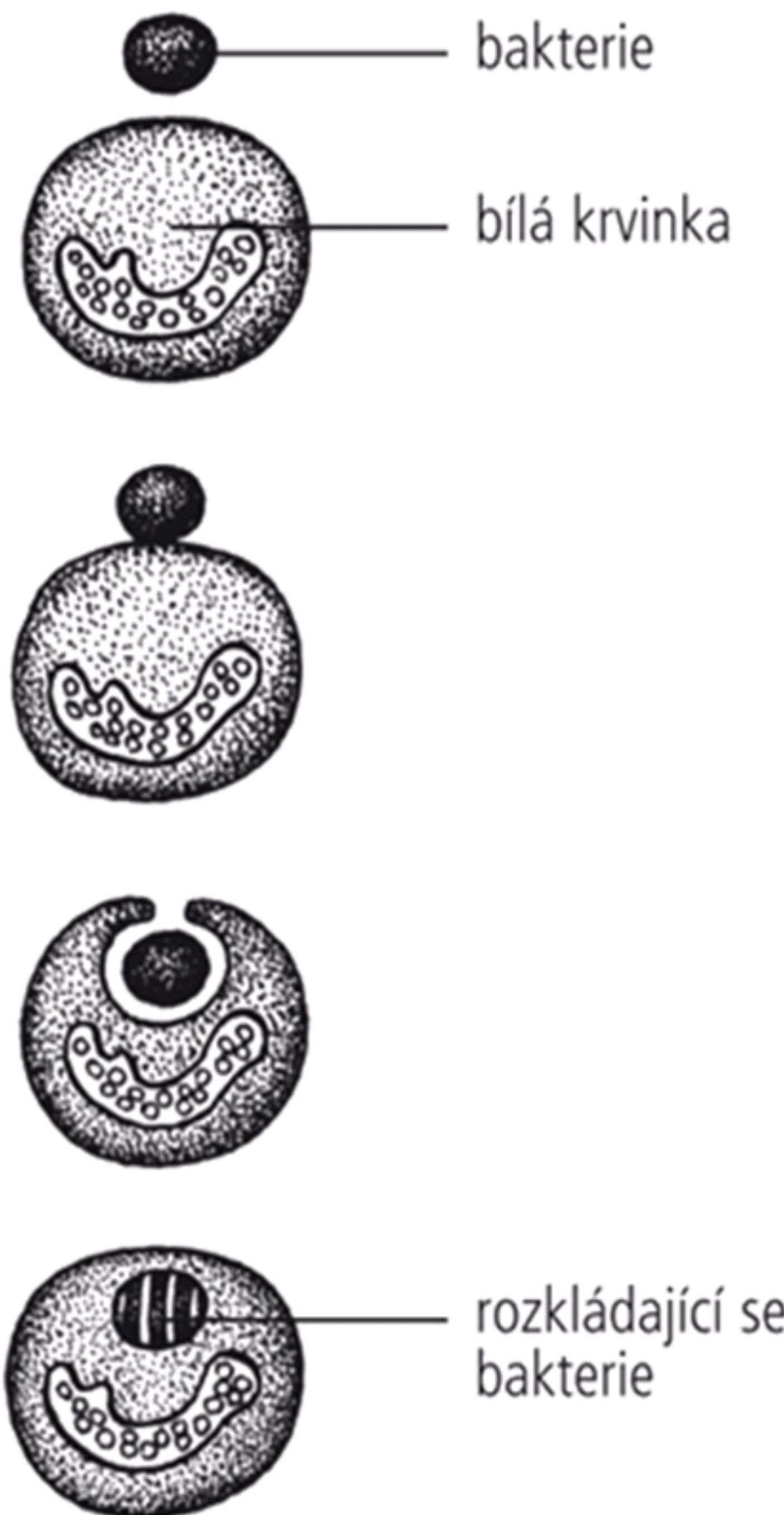
- lymfocyty mají „paměť“, proto když do těla vstoupí znovu stejný antigen, spustí se tvorba protilátek mnohem rychleji

fagocytóza

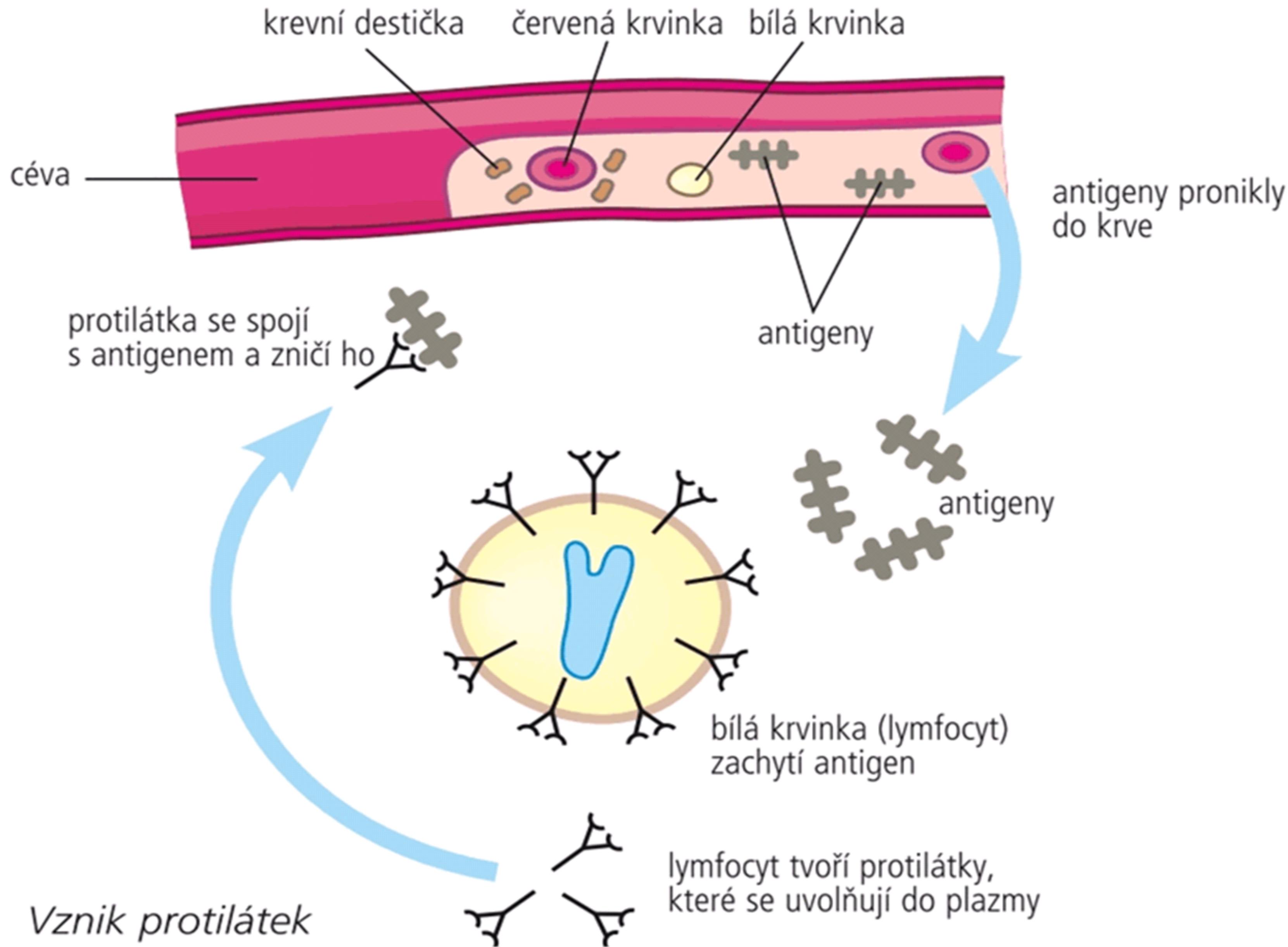
- některé lymfocyty netvoří protilátky, ale přímo zneškodňují cizorodé buňky
- některé lymfocyty (makrofágy) mohou využít fagocytózu - obklopení a pohlcení antigenu

Virová nákaza může proniknout do těla:

- sliznicí, dýchacím ústr., trávicím ústr., pohlavním ústr., porušenou kůží, transfúzí krve, nevydezinfikovanou injekční stříkačkou

Fagocytóza

Typy alergií

- na prach, pyl, peří, srst, léky, některé potraviny

Virová onemocnění

- rýma, chřipka, infekční žloutenka, dětská obrna, klíšťová encefalitida, zarděnky, spalničky, příušnice, vzteklinu, opar, neštovice, mononukleóza, bradavice, AIDS

AIDS

- úplné selhání imunity vyvolané virem HIV, který napadá lymfocyty

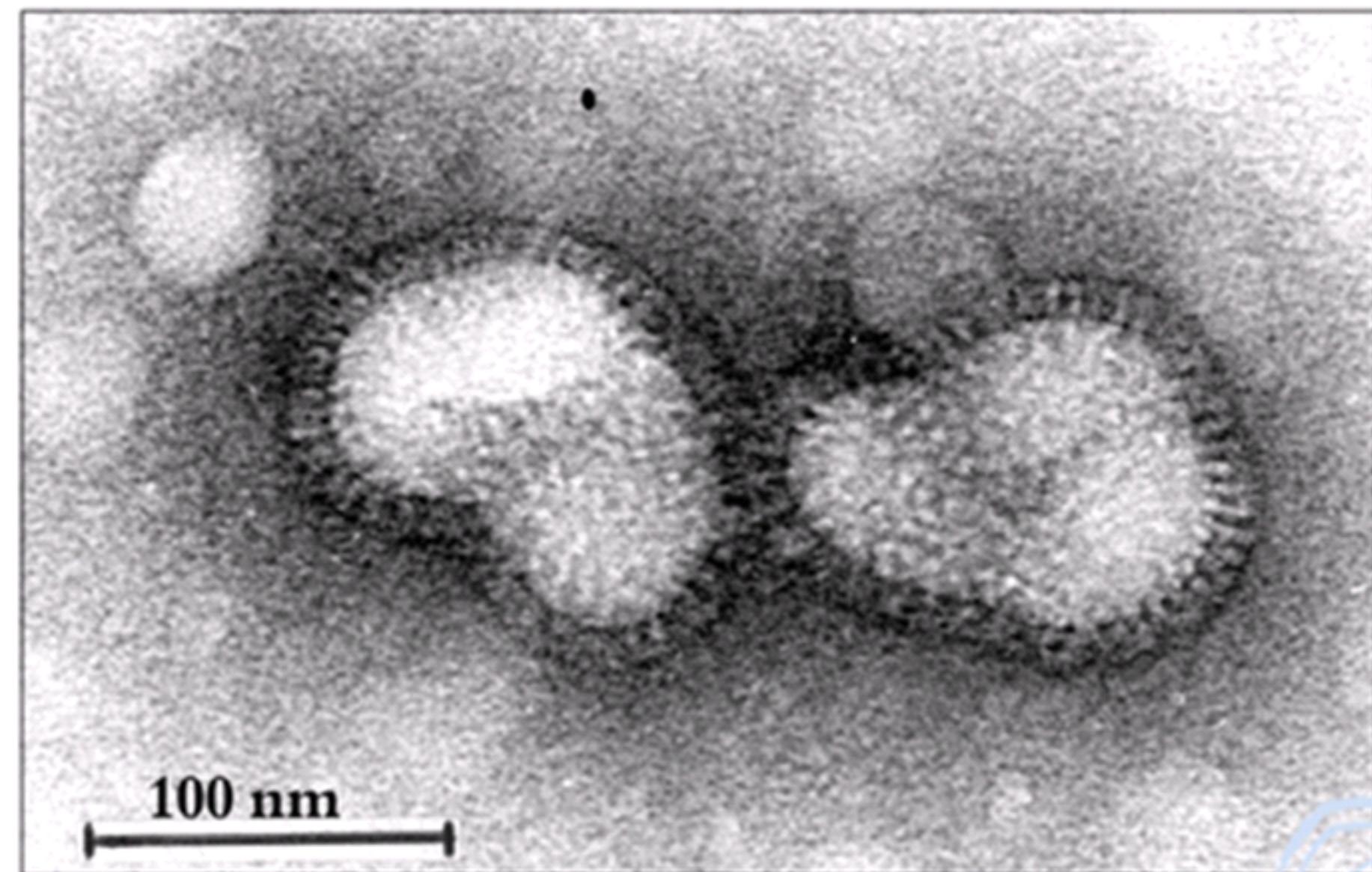
- šíří se pohlavním stykem, krevní transfúzí, nesterilizovanými injekčními jehlami, také z infikované matky na její plod

Bakteriální onemocnění

- angína, spála, zápal plic, salmonelóza, borelióza, syfilis, kapavka

Pravé neštovice

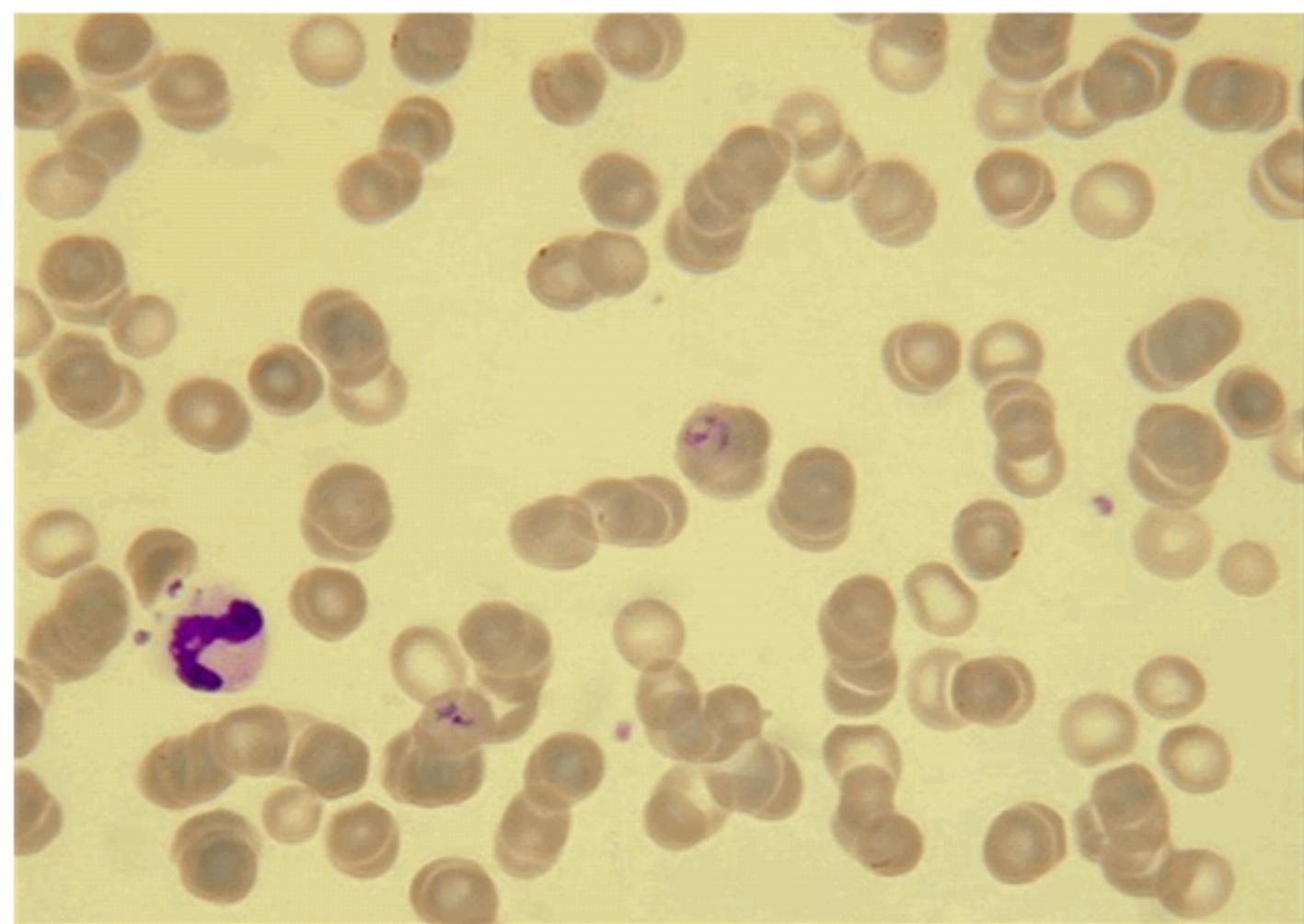
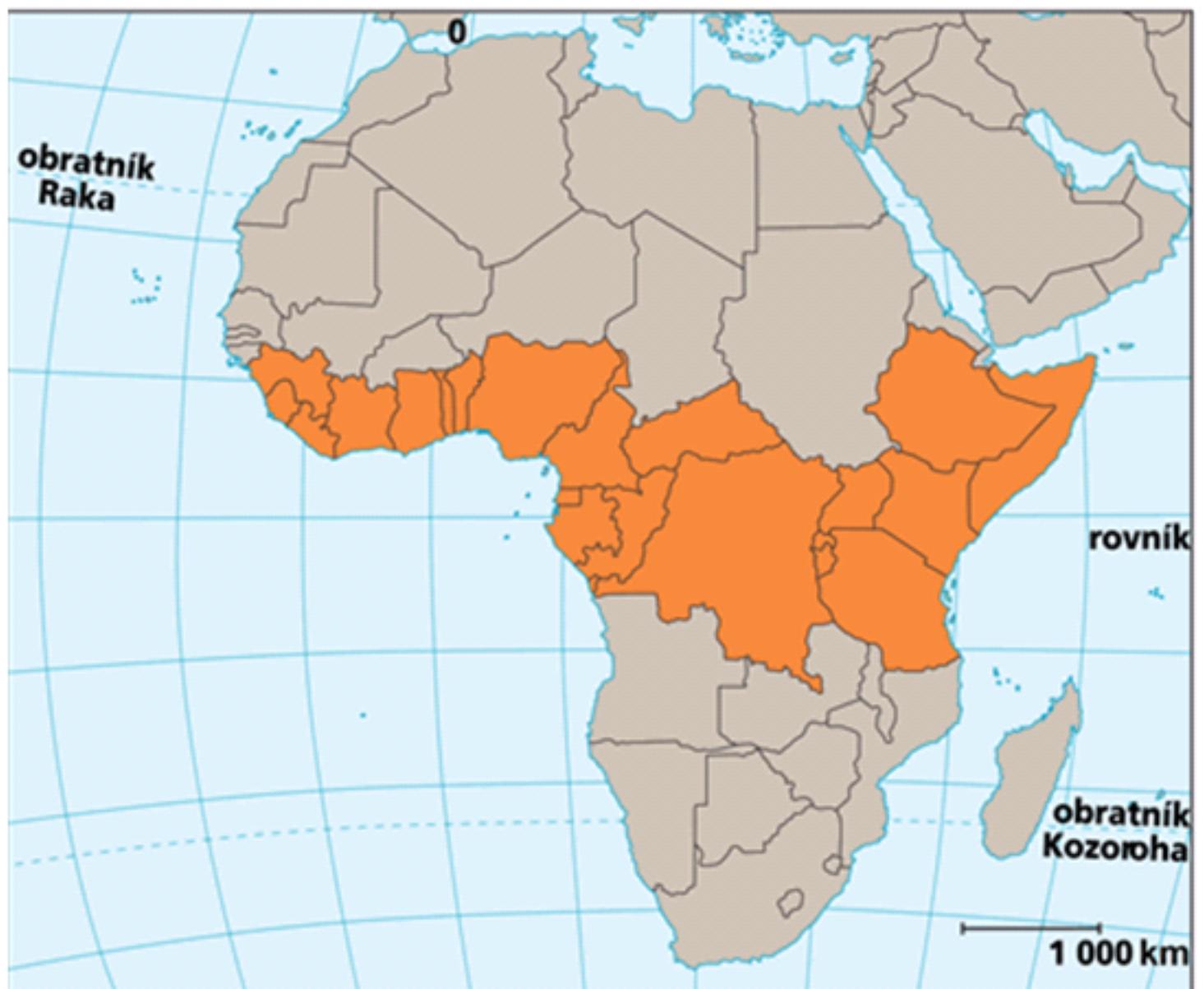

Virus chřipky

očkovací průkaz

Malárie

- je způsobena prvkem zimničkou
- přenašečem je komár *Anopheles*
- horečka, bolest kloubů, dávení, křeče

